

Let izdaje
3. tiskanje
L. 650 v. št.
v. št. 1000

Pla. Naročnina: za 1 mesec L. 8.—
za 3 mesece L. 22.—, v inozemstvo mesečno
L. 25.—. Oglasnina za 1 mm prostora
v prvi vrstici in obrobni oglas 75 stot., za
ostale 50 stot., oglasne denarnice zavodov L. 2.—
Mali oglasi: 20 stot. za besedo, najmanj L. 3.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Tel. 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem pa na denar pa upravnisti. Rokopis se ne vrača. Neprankirani pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna „Edinost“, Podružništvo v Gorici: ulica Giuseppe Carducci 7, L. n. — Telef. 8. 329. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perić.

Zanimive izjave predsednika Masaryka

Pred par dnevi so objavili češki listi poročilo o pogovoru, ki ga je imel predsednik čehoslovaške republike Masaryk s češkim piscem Kariom Čapkem. Mnenje, ki ga je izrazil ob tej priliki ta veliki državnik, se je nanašalo na dve važni polji udejstvovanja v javnem življenju — na novinarstvo in na strankarstvo. V naslednjem podajemo glavne misli predsednika Masaryka brez vsakih pripomb. Kvečjemu bi poročali naši javnosti, naj jih temeljito premisli in skuša dognati, v koliko so veljavne Masarykove misli tudi za naše razmere. Tistim, ki se še spominjajo na naš uvodnik od 21. t. m. pod naslovom »Kako in zakaj naj mladina piše v liste«, bi se priporočali, da primerjajo Masarykove misli s našimi izjavami v onem članku.

Predsednik Masaryk je govoril predvsem o čehoslovaškem novinarstvu, toda obenem tudi o srednjeevropskem časopisju sploh. Da ne manjka Masaryku tozadovna potrebna izkušnja in avtoriteta, je jasno, zakaj znano je, da je ustanovil koncem preteklega stoletja glasilo realistične stranke »Čas« in da se že več desetletij udejstvuje kot sodružnik časopisja. Kot tak pozna zelo dobro razmere v čehoslovaškem novinarstvu, a ob času vojne je bil v najtesnejših zvezah tudi z ameriškim, angleškimi in francoskimi listi, kjer si je mogel ustvariti točno sliko o pomenu, ki ga ima javni tisk za dotične dežele.

Po mnenju predsednika Masaryka ima vsak narod svoj tip časopisja. Glede čehoslovaške žurnalistike je naglašal, da ima mnogo političnega smisla, toda ima tudi eno veliko hibo, ki obstoji v tem, da bolj poučuje in pridiga nego obvešča. Po drugih deželah je glavni cilj časopisja, da čim hitreje obvešča. Ko n. pr. izbruhne kje kak požar, pošljejo listi na lice mesta svoje sotrudnike in fotografe, da morejo nuditi svojim čitateljem natančno sliko dogodka. In mislim — je dodal — da so poplave, povodnji itd. za javnost mnogo važnejše stvari nego pikantnosti izza kulis političnega življenja. Seveda je lažje in komednejše neprestano strankarsko pridigovanje (Op. ur.: Glej ista izvajanja v našem gori omenjenem članku!), nego bi bilo opazovanje stvari in njih opisovanje v poljudnem slogu. S tem je v zvezi dejstvo, da naši listi radi objavljajo vesti, ki jih prejema. Teh vesti ne kontrolirajo in zato so potrebni popravki, iz katerih se rodijo dolge polemike.

Doteknili smo se tudi strankarstva — je nadaljeval predsednik Masaryk. To se tiče v znatni meri žurnalistike. To strankarstvo ogroža tudi obveščevalno službo. Ako hoče človek vedeti, kaj se godi, mora čitati vse liste, a ker tega ne more, se mora zanesti na ta ali oni list in tako se strankarstvo vzdržuje in širi.

V nadaljevanju se je predsednik Masaryk doteknil nekaterih sodobnih vprašanj, ki se nanašajo na čehoslovaške notranje politične razmere. Na vprašanje, ali ni morda čehoslovaško javno življenje preveč spolitizirano, je odgovoril, da deloma je, a deloma pa tudi ne. V svoje vsakodnevno življenje in obveščanje vpletamo včasih preveč političnega strankarstva in strankarske interese zanašamo tudi v urade, kamor nikakor ne spadajo. Istotako zanašamo strankarstvo v kulturne, gospodarske in javne posle. Manj političnega strankarstva in več stvarnosti, več spoštovanja za osebene lastnosti, več zanimanja za svoje lastno kopito, — to bi našemu življenju samo koristilo. Strankarstvo ni politika, vsakek ne zdrava in pametna politika. (Op. ur.: Glej prav podobna izvajanja v našem članku!).

Na drugi strani pa je Masaryk naglasil, da politično življenje v političnem pogledu ni zadostno razvito v duhu demokracije. Demokratska politika se mora v našem državljanskem življenju očitovati v spodobnem ravnanju, strpnosti in sposobnosti za razpravljanje in ne za prepir in kreganje. Republika bo takšna, kakršna bo večina državljanov. Vem, da je danes dosti ljudi, ki jim politika preseda, ali vendar ne smejo državljanji obrniti politiki hrbet, zakaj vsakdo je dolžan tudi delati in ne samo govoriti. Dobra in pametna beseda je tudi delo, toda ono besedičenje in pisarjenje, ki se navadno imenuje politiziranje, ni nikako pravo delo.

Skrb po vseh občinah in okrajih za stvari, kakor so stanovanjsko vprašanje, šole, javna snaga, narodno zdravje, varčno gospodarstvo itd. — to je pravo in pametno politično delo, za katero je poklican pameten in priden človek. (Op. ur.: Primerjajte naš poziv iz čim bolj vsestranskemu sodelovanju iz vseh krajev in slojevi!) Zato visoko cenim zdrav krajevni patriotizem in pametni regionalizem. S tem se naučijo ljudje

hoditi v političnem pogledu po zemlji in ne v oblakih. Obenem se naučijo pravilno in pravično presojeti delo svojih poslancev in pa tudi višjo državno politiko.

Oba dva novinarja — je zaključil predsednik svoj pogovor s Kariom Čapkem. Zato končujem z željo, da bi postalo naše časopisje šola demokracije in stvarnosti in pa da bi se navzelo nekoliko Hawličkovega duha v pogledu časopisne tehnike. Tu je Masaryk omenil odličnega češkega novinarja Havlička-Borovskega iz sredine prejšnjega stoletja; borca za osvoboditev čehoslovaškega naroda. Kakor znano, je Masaryk napisal obširnejši spis o političnem programu tega velikega češkega novinarja.

26. obletnica smrti Humberta I. Nj. Vel. kralj prisostvoval maši-zadušnici v Pantheonu

DIM, 29. Ob priliki 26. obletnice smrti kralja Humberta I. se je danes vršila v Pantheonu svečana maša-zadušnica, kateri je prisostvoval Nj. Vel. kralj. Na tgu pred Pantheonom je bil postavljen kordon karabinerjev.

Točno ob 8. uri zjutraj je prispel v spremstvu pobočnika generala Citadinija kralj. Sprejeli so ga minister Fedele, dvorni minister conte Guerrieri, dvorni kaplan mons. Beccaria, prefekt in kvestor. Kralj je pozdravil oblasti ter se nato podal v cerkev, kjer je prisostvoval sveti maši. Po končani službi božji je obiskal grobnico kralja Humberta I. in kraljice Margherite.

Ob 8.33 je kralj zapustil Pantheon. Rimski guverner sen. Cremonesi je položil ob 10. krasen venec na grob kralja Humberta I. Ob 11. so se podali v Pantheon zastopniki poslanske zbornice in senata.

Abesinski protest

pri Družbi narodov

radi angleško-italijanskega dogovora. Anglija in Italija sta sklenili ta dogovor brez vednosti Abesinije

RIM, 29. Iz Zeneve poročajo, da je tajništvo Družbe narodov prejelo od abesinskega regenta-prestolonaslednika daljšo noto, ki se nanaša na italijansko-angleško pogodbo glede Abesinije. Vsebinska nota abesinskega regenta Rasa Tafarija Makonena se glasi tako-le: Angleška in italijanska vlada sta sklenili dogovor, ki se tiče njih interesov v Abesiniji, brez vsake naše vednosti in brez našega privoljenja. Tega dogovora Abesinija nikakor ne more priznavati, zato protestira energično pri Družbi narodov proti takemu postopanju Anglije in Italije.

Ko smo bili sprejeti v Družbo narodov, so nam v Zenevi rekli, da so vse članice Družbe narodov enakopravne in da se neodvisnost Abesinije splošno spoštuje. Nikakor pa nam niso izjavili, da smejo nekatere članice Družbe narodov medsebojno sklepati posebne dogovore ter na ta način vsiljevati svoje stališče kakim tretjim članicam, katero bi nasprotovalo njenim interesom.

RIM, 29. Po mnenju rimskih političnih krogov — tako piše »Corriere della Sera« — predstavlja abesinski protest nepričakovano potezo, katero je smatrati kot uspeh Francije, ki hoče afirmirati svoj vpliv nad etopskim cesarstvom.

Neurje v severni Italiji

Toča uničila poljske pridelke — Mesta brez razsvetljave — Vihar odnesel strehe

MILAN, 29. Včeraj popoldne je razsajala silna nevihta. Tramvajski promet je bil prekinjen skoraj eno uro in pol. Ravnotako so morali delavci v industrijskih podjetjih nekoliko časa ustaviti delo, ker ni deloval električni tok.

COMO, 29. Včeraj okoli 16. ure je divjal nad jezerom Como strašen ciklon, ki je na več krajih povzročil veliko škodo. Razburkani valovi so vrgli parnik »Zara« na skalovito obrežje. Sredi jezera se je potopila neka ribiška ladja.

GENOVA, 29. Tudi nad Genovo je razsajal včeraj ob 21. uri silen orkan. Tramvajski promet je bil prekinjen. Mesto je ostalo v popolni temi nad eno uro, ker ni bilo električnega toka. V kopalniških napravah je vihar razbil več lesenih kabin.

TURIN, 29. Včeraj popoldne smo imeli tukaj in v okolici veliko neurje. V vaseh San Mauro, Gassino in Binaso je nevihta povzročila neizmerno škodo. Padala je tudi debela toča ter uničila poljski pridelek. Temperatura je znatno padla.

SAVONA, 29. Včerajšnji viharji, ki so izbruhnili okoli 23.30, so povzročili velikansko škodo posebno v dolinah Letimbo, Sansabbia, Teiro in Bormida. Telefonske in brzojavne napeljave je nevihta porušila. Radi pomanjkanja električnega toka je mesto ostalo več časa v temi. V imenovanih dolinah je

vihar položil številne nesade ter uničil poljske pridelke. Odkril je tudi več hiš. Škoda je veličanska.

Obtožnica proti Zaniboniju

in njegovim tovarišem

RIM, 29. Včeraj je bila Zaniboniju in njegovim tovarišem v zaporu prečitana obtožnica obtožbene sekcije.

Zaniboni je obtožen nameravanega atentata na on. Mussolinija, katerega je hotel izvršiti v Rimu dne 4. novembra. Nadalje je obtožen, da je organiziral akcijske čete, ki bi imele po umoru ministrskega predsednika on. Mussolinija odpraviti sedanji režim ter vzpostaviti v deželi vojaško diktaturo.

General Capello, Ducci, Nicolosi, Caligario, Riva, Celotti in Urcella so obtoženi, da so podpirali Zanibonija pri organizaciji nameravanega atentata.

Za sanacijo jugosl. financ

Reorganizacija in redukcija v ministrstvih — Odmevi komitaškega vpada pri Krivi Palanki

BEOGRAD, 29. (Izv.) Po daljšem času je danes imel sejo gospodarsko-finančni odbor ministrov. Razpravljali so o ukrepih, ki jih namerava storiti vlada za sanacijo finančne krize v državi. Seja je trajala od 9. do 1. ure popoldne. Po seji so ministri izjavili novinarjem, da so razpravljali o splošnih ukrepih za sanacijo gospodarstva v državi.

Zvečer je podal daljše izjave novinarjem finančni minister Perić. Rekel jim je, da vlada sestavlja veliki načrt za gospodarsko sanacijo. Predvsem predvideva načrt v svrhu splošnega štedenja, reorganizacije in redukcije osebja v posameznih ministrstvih. Vlada se nada, da bo ta načrt podrobno sestavljen tekom meseca avgusta.

O poplavih je rekel finančni minister, da niso napravile tako veliko škodo, kakor se je prvotno mislilo, vendar pa je škoda kljub temu ogromna. Vlada je do sedaj nakazala poplavljenecem kot prvo pomoč 12 milijonov dinarjev. To pa nikakor ne zadostuje. Oškodovancem je treba priskočiti na pomoč z mnogo večjimi zneski. Unati je, da bo Rdeči križ s svojo nabiralno akcijo v veliki meri pripomogel k zbolšanju položaja v poplavljenih krajih. Ministrski predsednik Uzunović je imel danes daljšo konferenco z demokratskim poslancem Kumanudijem, ki se je pritoževal radi postopanja državnih oblasti v južni Srbiji. Po njegovih izjavah je bil baje demokratski poslanec Gjukić nekje v južni Srbiji od svojih političnih nasprotnikov težko ranjen.

Veliko ogorčenje je zavladalo v Beogradu in v Srbiji sploh radi komitaškega vpada pri Krivi Palanki. Javnost očita vladi, da ni napravil Bolgarski dovolj energična. Niti je danes izjavil, da se glede tega vpada in glede umora novinarja Hadžipopovića v Bitolju zbirajo podrobni podatki, ki bodo služili kot podlaga za energične ukrepe proti Bolgarski.

Ljuba Jovanović nevarno bolan

BEOGRAD, 29. (Izv.) Radikalski pravak Ljuba Jovanović je nevarno obolen. Zdravniki so mu danes izpustili kri. Govori se, da je Jovanovića zadela kap.

Radičev sestanek v Rogoski Slatini

ZAGREB, 29. (Izv.) Danes se je Stepan Radič povrnul iz Hrvatskega Primorja. V nedeljo bo imel konferenco v Rogoski Slatini, katere se udeležijo ministri Pucić in dr. Kraljač, nadalje Pavle Radić, dr. Kosić, dr. Kefman in več drugih radičevskih prvakov.

Francoske zadeve

PARIZ, 29. Poljedelski minister je predložil zbornici zakonski načrt, ki bi podaljšal do 20. avg. ukinjenje uvozne carine na kito.

Včeraj in danes je sejala finančna zborniška komisija, ki je odobrila z velično glasov vladni gospodarski načrt razen v nekih podrobnostih, o katerih se razprava nadaljuje. Odklonila je protiven gospodarski predlog socijalistov.

Listi poročajo, da bo ministrski svet danes sklepal o osebnih spremembah v reparacijski komisiji, v visokem komisarjatu v Striji in angorskem poslanstvu.

PARIZ, 29. Poincaré je izjavil, da ne bo mogel zahtevati, naj zbornica se pred političnimi podpiše londonsko in washingtonsko pogodbo.

PARIZ, 29. Finančna komisija je sprejela na zaključni seji brez vsake spremembe celotni vladni načrt in sicer z 19 glasovi proti 13 in 1 neodločnemu glasu.

Coolidge kliče Mellon nazaj

PARIZ, 29. »New-York Herald« poroča, da je Coolidge pozval Mellon nazaj, naj skrajša počitnica, ker bi se rad z njim posvetoval o finančnem položaju dežel, ki so trpele zavoljo vojne.

Zimovjev je zastupil Džerdžinskoga?

PARIZ, 29. Sovjetsko poslanstvo v Parizu je zanikalo vesti, da bi bil Džerdžinski zastupljen. »Daily Mail« pa objavlja o tej zadevi razne podrobnosti, iz katerih bi bilo razvidno, da je sam Zimovjev zapleten vanjo. Baje so naši sledove strupa v steklenici vode, ki je bila Džerdžinskemu na razpolago, ko je na dan svoje smrti govoril v glavnem odboru komunistične stranke svoj ljudi govor proti njenim notranjim razdiralcem. Takrat je tudi izrekel, da v ječe ne pridejo samo meščani, temveč da se kaj takšnega zgodi lahko tudi upornim revolucionarjem. Ko so ga malo potem nesli vsega bolnega domov, je baje vzkliknil: »To je torej konec in oni so izvršili svoj posel!« Umrl je v groznih mukah. »Berlinske Tidende« iz Kopenhagena javlja, da sta bila Zimovjev in bivši finančni poverjenik Sokolnikov radi protivladne zarote aretirana in konfinirana v bližini Moskve. Tajna policija Čeke je baje našla dokumente, da je hotela zaroto odstraniti vse sedanje vodje. O vsem tem ni nobenega uradnega potrdila.

Spremembe v angleškem rudarskem vodstvu

LONDON, 29. Danes se je prvič sestel novi izvrševalni odbor rudarske zveze in proučil poročilo, ki ga poda jutri na delegacijskem posvetu. V sestavi izvrševalnega odbora so se izvršile važne spremembe, kar pa menda ne bo vplivalo na politiko odbora samega. Poročajo, da bo odbor vztrajal pri svojem sklepu, naj se sprejme posredovalni predlog angleških škofov. Ta predlog je predlagal zopetni povratek na delo in sicer za štiri mesece ob prejšnjih plačilnih pogojih. Če bi se v tej dobi ne dosegel sporazum, bi odločilo posebno razsodišče.

Kulturni boj v Mehiki

NEW-YORK, 29. Mehikanska cerkvena oblastva so odredila, da po končani službi božji 31. julija v znak protesta vsi duhovniki prevzamejo misijonstvo med Indijanci in se cerkveno življenje osredotoči v Havani na Kubi, kamor je odšel nadškof Caruana. Včeraj je hitelo 5000 mater z otroki v katedralo, da morejo otroci še sprejeti zakrament sv. birme. Od 10. julija je prejele birmo v tej katedrali 96.000 otrok in je birmovalo 5 škofov. Zadnja sv. maša se bo brala ob navzočnosti celokupnega prebivalstva.

MEHIKO, 29. Protiverski zakon državnega predsednika Callesa, ki stoji v nekaj dneh v veljavo, obsega te glavne točke: Zmanjšanje števila duhovnikov, ki se smejo naseliti v Mehiko; prepoved verskih šol; prepoved prirejanja javnih verskih obredov po nemehikanskih duhovnikih; prepoved prirejanja javnih verskih obredov izven cerkva; prepoved izdajanja verskega tiska in politično poborvanih komentarjev oblastnega delovanja; uveljavljanje starega zakona, ki podržavlja

cerkveno imetje; zahtevo, da se popuščejo vsi duhovniki.

»Ansaldo San Giorgio II.« rešen

NEW-YORK, 29. Iz Sv. Avgustina javlja, da so ameriški parniki našli italijanski parnik »Ansaldo San Giorgio II.«, ki je izginil med viharjem v Floridi. Po težkih naporih se je posrečilo prekrati posadko in privleči parnik, ki je imel zlomljeno krmilo, v Jacksonville.

Nov vztrajnostni letalski rekord

LE BOURGET, 29. Včeraj sta dospela iz Moskve kapitan Girier in poročnik Davelov na letu, dobila v inozemstvu kredit v znesku 904 milijonov dolarjev. Več kot polovico kreditov so dale Združene države Severne Amerike.

Nemški krediti

LONDON, 29. Iz Washingtona poročajo o razglasu trgovskega departementa, da je Nemčija, odkar je sprejela Davesov načrt, dobila v inozemstvu kredit v znesku 904 milijonov dolarjev. Več kot polovico kreditov so dale Združene države Severne Amerike.

Nemški veljaki za Panevropo

BERLIN, 29. Društvo za evropski sporazum, ki ga so pred kratkim ustanovili v Nemčiji, je izdalo proglas, ki razširja misel stvarnega sodelovanja med evropskimi narodi in veli, da je treba z novim družabnim redom izvršiti razorožitev, zamenjati vojaška jamaštva z naravnimi, uresničiti mirovni misel in slogu s tesnejšimi gospodarskimi stiki med posameznimi evropskimi ljudstvi. Proglas so podpisale razne vplivne osebnosti nemškega znanstva, nemške industrije in politike, med njimi dr. Marx in Stresemann.

Nov član vodstva v ruski komunistični stranki

MOSKVA, 29. Za člana političnega vodstva ruske komunistične stranke je bil imenovan tudi Vorosilov.

Pred trgovskimi pogajanjmi med Letsko in Litvansko

KOVNO, 29. Sem je prispel letski minister za zunanje zadeve Ulmanis, da se pogovori zaradi trgovske in razsodiščne pogodbe med obema državama.

Poljski davčni dohodki

VARSAVA, 29. V prvih dvajsetih dneh meseca julija so davčni dohodki znašali 83 milijonov zlotov in so s tem prekosili dohodke vseh prejšnjih mesecev.

Nova delavska stranka na Bolgarskem

SOFIJA, 29. Komunistična, socialnodemokratska in narodno socialna stranka so se združile v eno samo delavsko stranko, ki prične v nekaj dneh izdajati nov delavski dnevnik.

Avstrijska zbornica na počitnicah

DUNAJ, 29. Potem ko je odobrila nove carske pristojbine, je zbornica zaključila zasedanje za nedoločen čas.

DNEVNE VESTI

Koliko soli, tobaka in žganja smeš nositi ali voziti s seboj brez posebnega izkazila?

Zivimo v bližini meje in zato veljajo tu pri nas v marsikakem oziru posebne odredbe v nekaterih zadevah. Posebno glede carine veljajo pri nas posebne določbe. V bližini pomorskih mest ter v notranjosti zemlje v bližini državnih meja začrtajo carinske finančne oblasti poseben pas ozemlja v širini desetih kilometrov, kjer se v veljavi posebna določila. To so posebno izkusili nekateri kmetje v bližini meje v podbrški okolici grahovske občine, Posamezni kmetje, gospodarji visoko gori pod Poreznom, v Strišču, Kalu, Bači, Nemškem Ruru in drugod se podajo le poredkoma v dolino, da se preskrbijo z najpotrebnejšimi živili in stvarmi. Kadar kupijo ti naši kmetje sol, jo kupijo za več mesecev hkratu. Zgodilo se jim je pa, da so jih finančni stražniki ustavili na cesti, preiskali ter dobili pri njih več kot 5 kg soli, sicer kupljeno prav pošteno v drž. trafiki, toda ne da bi imeli zato kako posebno izkazilo. Finančni stražniki so tem ljudem odvzeli sol ter jim še naprtili težkih denarnih kazni. To so napravili finančni stražniki ravno v smislu zgoraj navedenih posebnih določil, veljavnih za nadzorovalno obmejno carinsko ozemlje, ki se raztega od meje 10 kilometrov v notranjost. Pri nas sicer še ta nadzorovani obmejni carinski pas ni še natančno določen in je še sklicana posebna komisija, ki ima določiti, do kam ima ta pas segati, toda v obmejnem ozemlju službujejo mladi finančni stražniki, ki so že opravljali finančno službo drugod na francoski in švicarski meji, kjer se meja ni spremenila in kjer je prebivalstvo že poučeno o posebnih obmejno-finančnih odredbah. Zahtevali so torej upoštevanje posebnih odredb, čeravno ni še določeno natančno ozemlje, v katerem se bodo izvajale.

Da se bodo naši ljudje znali izogniti v tem oziru denarnih glob ter drugih sitnosti in prepiranja s služboječimi organi, navajamo za danes posebne odredbe za našo sol, tobaka in žganja. O priliki hočemo navesti še druge določbe. V obmejnem carinsko nadzorovanem pasu se mora pri prevozu soli pokazati potrdilo bolneto, izdano od kupca, ako

množina prekaša 5 kg; izven tega pasu se lahko prevaža sol brez potrdila v množini do 50 kg. Tobak se sme nositi brez potrdila v obmejnem pasu do 2 kg, izven obmejnega pasu do 10 kg. Žganje se sme nositi brez potrdila do 5 litrov.

Opozarjamo radi tega še enkrat vse naše kmete, da si pri nakupovanju soli po trafikah dajo vedno izdati potrdilo (bolleto) od trafikanta, ako kupijo več kot 5 kg soli skupaj. Previdnost je vedno na mestu!

IZ URADA POLIT. DRUŠTVA »EDINOST« V TRSTU.

Josip Šajna - Ležace: Listin ni; naprave nove.

Anton Švab - Dolina: Priditev urad po pojasnila.

Frane Keba - Idrija: Pošljemo pismen odgovor.

Ivana Kaluža - Narin: Tudi Vam bomo pojasnili v pismu.

Medvedšek - Koper: Pridite v urad.

Tajništvo.

Ameriški turisti v Trstu.

Včeraj zjutraj je priplul iz Benetk v naše pristanišče velik prekoceanski parnik »Laplant«, na katerem potuje na zabavni vožnji po Sredozemskem in Jadranskem morju večje število ameriških turistov. Tekom dneva so se gostje izkrcali ter si ogledali mesto. Zvečer je parnik, ki se je moral radi izredne velikosti zasedati v odprtem pristanišču, odplul proti Dubrovniku.

ČLANSTVU UČITELJSKEGA PEVSKEGA ZBORA

Pozivamo tovariše pevce in pevke, naj se zanesljivo udeležijo pevske vaje za nedeljski koncert. Vaja se bo vršila jutri, v soboto, ob 2. popoldne. — Polnočestvo in točno! — Odbor.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

Gone dne 29. t. m. na debela. Zelenjava: Solata 80—100, paradizniki 30—80, belo zelje 50—100, vrzote 80—100, letošnji krompir 40—50, radič 80—120, fižol v stročju 90—130, fižol za lušenje 110—230, fižol zelen mali 100—200, bleda —, grah (zadnji) 140—160, buče 60—100, kumare 60—80, špinaca 50—80, malancane

150—220, korenje —, paprika (zelena) 650—400, česen 150—220, čebula 40—90.

Sadje: Marelice —, breskve 150—800, jabolka 80—220, cimbarji 90—130, ronglo 180—210, češnje 80—180, fige 140—200, jagode 65—140, hruške 100—450, jagode —, grozdje 150—600, pomaranče 50—70 L zabo, limone 14—40 L zabo.

Blaga je bilo na trgu malo. Največ je bilo paradiznika. Sadni trg precej klavrn, razen morda finega sadja, ki je imelo precej povpraševalcev. Sadje, ki spada v razred aliv, še ne uživa dovoljnega interesa. Sicer pa tudi ni še dovolj zrelo, da bi se ga moglo za kaj porabiti. Stabilnost krompirja je vedno enaka in mnogo jih gre s trga, kamor so se namenili ponj, praznih radi cen. Naraščala povpraševanje po fižolu, katerega treba pred porabo lučiti. Kakor znano, je ta fižol predhodnik novemu očiščenemu fižolu, katerega Trst letno veliko porabi. Cena za ta fižol je še nekoliko visoka.

Kupčija srednja.

Društvene vesti

— TRŽAŠKA EMET. DRUŽBA V TRSTU bo imela danes v petek ob 7. uri zvečer odhodno sejo v občinskih prostorih.

SPORT

S. D. ADRIA

Danes točno ob 8.30 običajni članski sestanek. Naj hitreje ne manjka. Posebej je vabljen četa B, ki igra proti krožku «Arrigo Boito» (I. četa) v nedeljo. Četa prva četa gotovo. Istotako huznal. Prijavljeni igralci in novi, ki imajo veselje, naj se na sestanku javijo komisariju.

Iz tržaškega življenja

Ponesrečen skok na tramvaj

20-letna Frančiška Cante, stanujoča na Vrđeli - Scoglietto št. 26, je hotela včeraj zjutraj skočiti v bližini pivovarne Dreher na tramvaj, da bi se popeljala v mesto. Ker se ji je mudilo in ker je zaupala v svojo gibčnost, ni počakala, da bi se tramvaj ustavil, temveč je hotela skočiti nanj, ko je bil še v teku. Toda storila je to tako nerodno, da je padla in pri tem zadobila veliko rano na desni nogi. Dočim je tramvaj nadaljeval svojo pot, — uslužbenec je namreč mislil, da je ženska srečno skočila na voz — je bila Canteva po prvi pomoči zdravniške rešilne postaje, ki so ga mimoidoči poklicali na lice mesta, prepeljana v mestno bolnišnico. Ozdravela bo v treh tednih.

Grda prigoda trgovca

Ko se je 63-letni trgovec Italo Sabidussi, stanujoč v ulici Tommaso Luciani št. 13, predsončnim okoli 22. ure vračal domov, je srečal v bližini svojega stanovanja 49-letnega Artura Brez, stanujočega v ulici Media št. 14. Srečanje pa najbrž ni bilo golo naključje, kajti komaj je Brez spoznal Sabidussija, je planil nanj ter pričel udrihati po njem s pestmi. Sabidussi se je skušal braniti z dežnikom, toda napadalec ga je naposled tako močno lopnil po obrazu, da se je stari trgovec zgrudil na tla. Na njegove klice na pomoč je prihiteli neki milicar, ki je ustavil bežečega Breza ter ga izročil dvema orožnikoma postaje v ulici Pasquale Revoltella.

Včeraj zjutraj se je Sabidussi podal v mestno bolnišnico ter si dal obvezati krvavo hunko na zgornji ustnici, ozdravilivo v 3 dneh.

Prelj je bil po zaslišanju izpuščen na svobodo. Bržkone pa bo moral ob svojem času dati pred sodiščem račun o svojem nasilnem dejanju, katerega vzroki niso znani.

Nezgodna pri delu

V tovarni strojev pri Sv. Andreju je 55-letnemu težaku Ivanu Zulichu, stanujočemu v ulici Tesa št. 63, sinoči padel na desno nogo težak kos železa in mu zasekal globoko, do kosti segajočo rano nad stopalom. Siromak je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nakar je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Zdraviti se bo moral kakih dvajset dni.

Pomorščakova jeza in njegovo pohištvo

Zelo močna je morala biti vinska kapljica, katere se je predsončnim nasrkal 30-letni pomorščak Anton Parolin, stanujoč v zlagi S. Tecla št. 14. Ko se je okoli 2. ure vrnil domov, se je tako zaletaval in lovil ravnotežje, da mu je bilo vse na poti. Razen tega je bil moč silno slabo razpoložen; čutil je v sebi veliko nezadovoljnost, ki je kmalu prepelala v divjo jezo. Parolin je dal duška svojim razkaznim čustvom s tem, da je pograbil veliko ključavo ter pričel z njim razbijati ter pohištvo v stanovanju, ko je razbil in polnil vse, kar se je dalo razbiti, je začel podirati tudi notranje stene. Bogle kdaj bi bil zbesnel pijanec končal svoje opustoševalno delo, da ni peklenski vrjo privabil ljudi iz sosednjih stanovanj, ki so obvestili o dogodku rešilno postajo. Na lice mesta se je podal zdravnik s dvema pomožnicama, katerima se je po dolgem prigovarjanju posrečilo pomiriti besnega.

Tržaško sodišče

Pravdarska strast.

Včeraj je sedela na zatožni klopi tukajšnja sodišča Scarpa Marija pok. Alojzija iz Trsta. Citirala jo je na zatožni klopi neka Bacichi iz Reke radi razžaljenja časti z raznimi trivijalnimi, vulgarnimi izrazi.

Stvar bi ne bila omembe vredna, ako bi obravnava ne imela na sebi nekoliko zanimivosti. Slo je na primer najprej za identifikacijo obtožene, imenovane v obtožnici Ciak Concetta, dočim je ista trdila, da se imenuje Scarpa Marija. Ciak da je njen prejšnji priimek — Concetta pa da ni njeno ime. Omembe vredno je tudi, da se je taista obravnava vršila že štirikrat po zahtevi tožitelja, ki je izjavila že uodoma, da noče nikake sprave, češ da jo soprog požene s doma, ako odpusti obtoženki. Slednja se je branila s tem, da je priznala, da je istega dne izgovorila sicer res žaljive besede, ki pa ne soglašajo z v obtožbi omenjenimi in niso bile namenjene tožitelju, pač pa prisotni pričči Chiuro. Štiri priče, od teh dve imenovani s strani tožitelja, katerih izjave so se zavlekle nad dve uri, so izpovedale vse v dobro obtoženki. Sodišče je potemtakem zavrnilo predlog zastopnika civilne stranke, naj se citira tudi priča Gilda Pipan, stanujoča v via dell'Istria 48, dočim vse navedene stanujejo v isti ulici št. 21, ki se baje ni predstavila, ker terorizirana s strani obtožene (!) in oprostilo Marijo Scarpa. Pa da ne bo Bacichi silila stvari naprej, je bila obsojena na 900 lir kazni v poravnavo sodnih stroškov.

Radi razžaljenja časti in telesne poškodbe. Cerin Helena (Marija) neznanega obeta, iz Gorice, je spravila pred sodišče Ammirabile Pavla, pok. Franciška, ker jo je isti pred časom v veži neki hiše v ulici Massimo d'Azeglio napadel z raznimi neslanostmi in ji na njen odgovor zabrusil v obraz besede, žaljive za žensko. Ker je stvar postala vroča, je isti dvignil celo roko na njo in jo udaril s palico. Šele gosposdar bara, ki se nabaja v isti hiši, je preprečil nadaljni razvitek scene v veži. Obtoženec je priznal žaljenje, a zanikal izjave o telesni poškodbi, nakar je sodišče, v očigled dejstvu, da nima tožitelja za slednje nikakih dokazov, obsodilo Ammirabile na 300 lir globe in poravnavo sodnih stroškov z olajšavo pogojnosti.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

POROTNE RAZPRAVE V GORICI

Nadaljuje se razprava proti Lušickemu, obtoženemu radi umora in poskusa umora.

Zastitujejo se priča.

Priča Levpušek Ivan opisuje, kako je z Vrabcem takoj po dogodku vstopil v sobo, kjer se je bil izvršil zločin. Videl je Lušicko s prostreljenim očesom ter z revolverjem v roki, ležečega na postelji. Nato je zagledal Jelko na tleh in jo dvignil, nesel iz sobe, kjer je izdihnila. Vrabec je bil medtem pri Lušickemu. Ta je vprašal Vrabca po svoji čeni, katero bi rad še enkrat videl, preden umre, nakar mu je odgovoril Vrabec, da jo je ustrelil. Lušicky nato: «Saj ni moglo, ko sem pa streljal na g. Gabrijelečič». Nadaljnega razgovora priča ni slišala, ker se je bilo nabrlo vse polno vaščanov.

Priča dr. Medvešek Peter, odvetnik, pripoveduje kot pravdni zastopnik obtoženega Lušicko, kako se je dogovoril s svojo stranko, kako je naznanil odv. Koršiču zahtevo Lušicko za slučaja, da opusti še trgovino in trafiko, kako se je vršil sestanek Gabrijele, Lušicko, odv. Koršiča v njegovi pisarni, kjer je prišlo do burne scene. Lušicky je kratkoma vse zanikal, kar sta trdila odv. Koršič in Gabrijele glede prvega sestanka, na kar sta ta dva zapustila pisarno.

Odvetnik Koršič poroča o dogovoru med Lušickim in Gabrijele, ki plačala prvemu 2000 lir kot odškodnino za gostilno, Lušicky zapusti tako trgovino in trafiko, kakor hitro ozdravi njegova žena. Zato pa bo Gabrijele izposlovala pri materi, da ne bo treba Lušickemu plačati nikake najemnine. Tedaj sta se stranki v miru in zadovoljni razšli. Sledil je drugi sestanek pri dr. Medvešku, kjer je Lušicky na surov način zanikal, kar se je bilo domnilo na prvem sestanku. Pripoveduje, da je napravil Lušicky nanj zelo slab vtis in je priporočal svoji stranki g. Gabrijelečič, naj se na kak način kolikor mogoče mirnim potom razidejo.

Priča Jakopič Janez pravi, da je bil usodnega večera pri Lušickemu, ki ga je naprosil, naj mu pomaga naslednji dan pri odvažanju pohištva. Pred katastrofo ni opazil na obtožencu nič posebnega.

Maršal karabiner Cagnoli pojasnjuje, zakaj se ni priporočala prošnja za obnovo gostilne, in sicer, ker se je nekoč v gostilni brez dovoljenja plesalo in ker se je izvrševala gostilniška obred po drugi osebi brez uradnega dovoljenja. V obeh slučajih je bil povod Lušicky. Tudi od fašistovske strani se mu je namignilo, da je Lušicky protifašistovski element.

Priča Jermol Franc je igral z Lušickim popoldne pred dogodkom krogle in so spili v štirih tri litre vina in jedli «prst».

Priča Rozalija Kovatič, dekla pri Gabrijelečičevih, pove, kako ji je Gabrijele pripovedoval, da je Lušicky zaklenil g. Gabrijelečič, ne spominja se, da bi se zakonska Lušicky kraj prepirala med seboj, ni slišala iz sobe, kjer so se zbrali k obratunu, nobenega prepira, in pozneje samo tri strele.

Dr. Canoniere, zdravnik v Kanalu, pravi, da je bil prvi vzrok splava pri ženi Lušicko zaradi malokrvnosti in ne morda razburjenja radi scene med njo in gospo Gabrijelečič. Takoj po zločinu je Lušicky v njegovi navzočnosti govoril nekaj o Gabrijele, toda slovensko.

Priča Tozzoli, politični fašistovski tajnik v Kanalu pojasnjuje, da so se v gostilni zbirali protinardni elementi, zato se je krčma tudi zaprla. Pohoda, na katerem se je Lušicky pretepel, se priča ni udeležila. Poudarja, da je Lušicky mnogo do brega napravil fašistom po vstopu v njihove vrste, zlasti ob volitvah. Njemu se je zdel Lušicky dober, pohleven in spoštljiv.

Komisar cav. Diaz pripoveduje, kako se je informiral pri kanalskih fašistih o Lušickem in dobil informacije, da je sodeloval pri društvu v Avčah. Obnovev koncesije se je dovolila samo pod pogojem, da Gabrijelečič sama izvrši obred.

Razprava se preloži. Zdi se, da se pred soboto nikakor ne more končati.

Ali pravilo ali izjema?

Poročali smo že v «Edinosti» o odredbi goriške kvesture, ki prepoveduje brez izjeme vse plesne zabave. Oni iz Sempasa ter posebno oni iz Renč so pa toliko prosili in prosili, da so vendarle preprosihli policijskega komisarja na kvesturi, da jim je izdal potrebno dovoljenje. O stari šegi in tradiciji so mu govorili, o sv. Ani, ki ne more preiti v Renčah nikdar brez dvo-dnevnega plesa. Kot da bi bila sv. Ana zaščitnica «balerinov». — Po stari šegi in tradiciji pa seveda niso bile ne globoko izrezane obleke in tudi ne vsi oni tisočaki zapravljeni v dveh renških nočeh po veseljaskih plesalcih.

Ves dober namen in resnost odredbe goriške kvesture sta radi popuščanja na pram bave tradicionalnim plesom izginila; kajti kaj ni tradicionalen ples v goriški okolici in Brdih? Vsaka nedelja v letu, s postom vred, ima svoj tradicionalni ples!

Zato se ljudje začudeno vprašujejo, ali sta bila omenjena dva plesa res izjemi, zadnja, ali pa tvorita pravilo za celo vrsto nadaljnjih takih izjem v popuščanju?

Daleč preko deset tisoč se je potrosilo oba dneva na plesu v Renčah, in to v istem času, ko stopa beda v pravem, ne-

pretiranem pomenu besede, v deželo, ko ljudje v gotovih krajih Brd nimajo niti kaj od edine jedi, katero jedo vsak dan, petek in svetek, leto bomo in revno, ne zadosti redilno za njih težko hrano, ko beži že z domačih tih tudi ženska in ne samo moška mladina, ko po gornji soški dolini s strahom gledajo zimi naproti, ker se boje, da bo radi brezposelnosti in slabe letine podobna zadnjima dvema zimama iz svetovne vojne, ko je redki močnik nadomestoval polento. Vse naše hranilnice niso prejele zadnje čase več skoro nikakih vlog. Skrb in pomanjkanje lega za deželi, zato ni čuda, da se porajajo vznemirljive, težke vesti. In so ljudje, ki se jim še hoče plesati!

Izlet v Maso Lombardo

Poučni izlet med sadovnjake Maso Lombardo se bo vršil koncem tega tedna. Žal, da se bo moglo udeležiti tega izleta le malo naših kmetovalcev, ker ni dovoljeno nikako znižanje potnih stroškov. Marsikateri naših kmetov radi tega prav upravičeno mrmra: Dovoljuje se znižanje za vse mogoče razstave in izlete, za tako potrebne stvari, kot ta poučni izlet, ki spada pravzaprav v okvir žitne bitke, se pa ne more doseči niti najmanjšega popusta. Res škoda!

Costa v Trnovski gozdi

O cesti v trnovski gozd smo že poročali. V najlepšem upanju so jo gradili naši očete, mnogo so računali nanjo in mnogo živivali zanjo. Pa so se uračunali. Danes je v takem stanju vsa, tja gori do gozdarjeve koče na Čavnu, da je v resni nevarnosti vsakdo zase in za voz in za živino, kadar misli in vozi po njej. Vsa je razdrapana, razrita od vode in se prekučuje zdej na levo zdej na desno. Ko so nekoč vozili po nji majhen voz sena in je bil nekoč za vozom, da je z vrvo vzdrževal ravnotežje, ga je na nekem takem hrbtem obratu vrv tako potegnila, da ga je vrgla pod cesto. Moč še danes ni prav zdrav. Ob dobri volji vseh bi se ta pot lahko vzdrževala v najlepšem redu. In znova moramo poudariti ono žalostno štorijo osebnega koristolovstva: Oni, ki so to pot največ rabili, so jo najmanj popravljali. Čeravno so spadali ravnatoka v krog uje ustanoviteljev. In potem so se še idealnejšim v obraz smejali. Seveda more ob takem početju najvztrajnejši obupati. Danes je lepo zgrajena pot nerabna, s praznim vozom si skoraj ne upa nihče, ki ni prav siljen, v goro.

Stena ga je zasula

V klavniški ulici (via Macello) so delavci, da si akrajšajo delo, skušali prodreti steno na ta način, da so okrog vrha stene ovili vrv, na drugem koncu vrvi so pa sami stali in polagoma razgibavali steno. Po par sunkih se je stena res posula, a pri tem je tudi zasula njihovega sotočarja, osemindvajsetletnega zidarja Oskarja Kocjančiča, ki se je še motil okrog zida in ni utegnil pravočasno zapustiti nevarnega mesta. Tovariši so takoj prihiteli in so ga odkopavali, prišli so tudi do njega, a žalosten pogled se jim je nudil. Zeleni križ ga je takoj odpeljal v mestno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je imel prebito črepijo in zlomljeno desno nogo. Med operacijo je revež umrl.

Zopet ročne gramote

Devetletni Hvala Josip, bivajoč v ulici Vaccano pri cerkvi sv. Antona je našel v podrtiji neke hiše ročno gramoto. Igral se je z njo, dokler se mu ni razpočila v roki in ga ranila po rokah, po obrazu in po levi nogi. Mesec dni, t. j. tretjino svojih počitnic se bo moral zdraviti v goriški bolnišnici.

VOLČJADRAGA

Most, ki ne more najti zdravnika

Kdo se ni še pritoževal čez železniški most, ki pelje preko proge, prav res ne vemo. Se pa zato nahaja v takem stanju, da ni več daleč tisti čas, ko se bo žal zgodila kak nesreča. Takrat se bodo seveda iskali krivci nezgode in zamernarjenosti tega mostu. Da olajšamo za prihodnost preiskujočim organom to delo, izjavljamo že danes, da je za vse nesreče, ki bodo nastale radi slabega stanja mostu krivi deloma domača železniška postaja, ki ne opozarja zadostno višje železniške uprave na popravno mostu, deloma pristojni upravni železniški urad sam.

Delo pri razširjanju proge med Šempetrom in pa Volčjadrage napreduje zaenkrat le v bolj počasnem tempu. Bojimo se pa, da bodo prihrumele sedaj, ko so še vsi pridelniki na polju in ko grozdje in sadje še zori, večje množice delavcev, ki bi znale napraviti precejšnjo škodo na polju.

PODLISTEK

JULES VERNE: (42)

Skrivnostni otok

Predvsem pa je bilo treba roparjem preprečiti dohod na planoto Lepega razgleda, ker bi se lotili nasadov in kuretnine in bi utegnili povzročiti tam veliko škodo.

Na planoto pa se je dalo priti samo ob levem bregu Hvale, zato je bilo dovolj, da so se postavili ob ozkem nabrežju med reko in granitno steno ter branili liscam skozi.

To so vsi takoj uganili, a na povelje Circa Smitha so se podali na imenovano mesto, medtem ko so liscice v temi tekale sem in tja.

Cir Smith, Gedeon Spillett, Harbert, Pencroff in Nab so se tako porazmetili, da so tvorili nepremostljivo oviro. Top je tekal z odprtim krelom pred naseljenci, a sledil mu je Jup, ki je vihtel močan cepce nad glavo.

Noč je bila nenavadno temna. Samo ob bliskavih puškinih strelav so videli napadalce, ki jih je bilo kakih sto in katerih oči so se v temi lesketale kakor ognjene iskre.

ŽAGA

Vsa izmučena in iztrpinčena pride naša moška mladina ob sobotah iz rabeljskega rudnika. Pa si ne da miru. V nedeljo se vrta ves božji popoldan po plesišču, nedeljo za nedeljo ter se vrača vsa trudna v pondeljek v jamo. Denar se zapliva na debelo po gostilnah, zdravje gre k vragu, zaslužek pa tudi.

Pri vsem tem pa zasluži največ graje našo županstvo, ki se za zdravstveni in gmojni dobrobit ljudstva prav nič ne briga. Kako lahko bi si vzelo vzgled naših vipavskih občin, kjer so premnoga županstva s strogiimi, visokimi takсами zatrla plesno norijo in veseljačenje! Naj se vsaj pri županstvu pokaže malo več razumevanja kot pa pri mladini!

BOVEC

Uradniška udobnost

Samo skozi okno bi stegnili lahko naš postni uradnik roko, brž potem ko pripele korjara pošto, pa bi lahko že izročili čakajočim časopise: «Edinost», «Piccolo» itd. Pa Bog vari, da bi on to storil. Naj čakajo ljudje raje na popoldne, da takrat stori dotičen gib. Posebno letoviščarji-meščani znajo občudovati to prečudovito udobnost našega poštarja.

ŠT. MAVER

Dopisnika «Goriške straze»

Gosp. dopisnik «Gor. straze» št. 48 piše, da je zvedel o «grobi neotesanosti» in «neolikosti» nekega goriškega fanta, ki da je včlanjen v «liberalni» Zvezi. Nimamo časa, da bi preiskovali, je-li tisti fant res tako «neolik» in «neotesan», kakor ga slika g. dopisnik; ugotovljamo pa, da ni dotični včlanjen v nobenem edinjakem društvu, pač smo informirani, da je bil do nedavna vpisan v dveh društvih (Godbeni krožek in Mladika), ki nista včlanjeni v «liberalni», temveč v Prosvetni Zvezi. Ako je pa res «neolik» in «neotesan», se ima zahvaliti za dobrodejno vzgojo ravno onim gospodom, ki ga sedaj napadajo v «Goriški strazi».

SV. LUCIJA

Ponavljanje

Opozorili smo že pristojno železniško upravo na nepravilno postopanje izdajatelja listkov na železniški postaji. Toda vse zaman! Zato se pa obračamo na goriško podprefekturo, da pomaga k odstranitvi vzroka nevolje vsega prebivalstva v soški in idrijski dolini. Vsak teden slišimo pritožbe od ljudi, da so morali plačati globo, ker jim ni izdal uradnik listka, pa čeravno so prišli o pravem času, davno pred prihodom vlaka na postajo. Znano nam je, da se to niti v Gorici in Trstu z mnogo večjim prometom ne dogaja tako pogosto.

V NEDELJO POPOLDNE VSI NA VESELICO V VIPOLJE. KOT NOVOST, ŠE NE POIZKUŠANA V NAŠIH KRAJH, BO IGRANJE DRAME KAR NA PROSTEM BREZ ODRA!

Gospodarstvo.

Bolezni na siskih pri govedih

Mlečna žleza, katere produkt mleko igra pri prehrani človeka tako važno ulogo, je podvržena različnim boleznim. Pomisliti moramo, da je mlečnost goveda že davno potem, ko smo telička odstavili, neka nenaravna. Naravno bi bilo, da bi laktacija — mlečnost trajala samo toliko časa, dokler mladit še rabi materino mleko, kot je pri divje živečih živalih. Z vedno mleko pa se mlečna žleza, to je vime goveda, stalno draži in produkt teh dražljajev je mleko še tja do pozne brejosti. — Ni ni čudnega, da so bolezni na vimenu pri tej nenaravnosti precej pogosta stvar. Za danes si hočemo ogledati le nekoliko bolezni na siskih goveda.

Vnetja na koži siskov so prav pogosta stvar. Nepredvidna molža in zamazana staja so ponajvečkrat vzrok takim boleznem. Drži vime snažno, odstavi telička, ako se to zgodi v času dojenja, molzi previdno in rabi nekoliko hrove vazeline, pa bodo ta kužna vnetja na siskih izginila. Bradavice na siskih, katere opazujemo pogostokrat, so zelo neprijetne, ker otežkočajo molžo. Dokazano je, da se zamorejo te bradavice tudi prenesti od goveda do goveda potom molže. Kaj naj naredimo s takim vimenom? Kravo z bradavicami pomolimo najzadnje. Zdraviti prične mo bradavice takrat, ko krave radi visoke brejosti več ne molzemo. Majhne bradavice namažemo z jodovo tinkturo ali pa z mazilom, obstoječim iz polovice lesnega katrana in polovice spirita. Večje bradavice zamore odstraniti le živinozdravnik. Pogostokrat najdemo tudi rane na siskih, ko se živinčeta odrgnejo na ostrih predmetih. Male rane ozdravimo navadno

hitro, posebno za časa, ko živali ne molzemo vsled visoke brejosti. Bolj nevarne so rane blizu izliva iz siskov, ker zamorejo grinte zožiti in zapreti odtok mleka. Za zdravljenje ran na siskih rabi mo borovo vazelino. Ako bi bili siski preveč boleči, in bi bilo molža nemogoča, bi zamogel živinozdravnik pustiti primestati mazilo nekoliko kokaine, kar bi imelo za učinek, da bi bil sisk bolj občutljiv in bi bila molža olajšana.

Zgodi se tudi, da se cel sisek vname vsled kakga insulta, to je vsled surove molže, vsled udarca sosedne živali, ali pa vsled tega, da žival na en sisek nerodno leže in posamezen sisek preveč pritiska; tudi vsled okuženja z glivicami se zamore sisek vneti. Opazujemo sledeča znamenja: bolelost: sisek je bolečljiv, bolj rdeč in bolj tople. Mleka priteka prav malo, ali pa sploh vsahne; vime zatčete. Včasih občutimo kot svinčeni debelo stvar v sisku. Kaj se zgodi pozneje s takim siskom in kakor očiten vimenom? Znamenja nabreklosti vimena in siska izgineva počasi, mleko se izgublja v dotični četrti vimena, kar ima za posledico, da se dotični del vimena prične sušiti. Ozdravljenje nastopi samo od sebe, toda z izgubo mleka iz enega siska. Operacija na vimenu, katere bi prinesla morebiti ozdravljenje, se radi nevarnosti okuženja rane po gnjilobnih glivicah, katerih je v levu na milijarde, raje opusti. Bolje je gotovo ozdravljenje vimena z izgubo enega siska, ako vimena ni ne zdravimo, kot pa nevarnost operacije z dvomljivim izidom in hudimi komplikacijami. Izguba mleka z enega siska ni pri govedu tako huda stvar, ker se mlečnost v ostalih treh četrtih vimena po taki izgubi pomnoži. — («Gosp. vestnik»)

Živinozdravnik Gerbich Josip.

Berzna poročila.

Trst, 29. julija.
Amsterdam 1240, Belgija 74, Francija 73, London 150.75, New York 31, Španija 475, Svica 595, Atene 35, Berlin 730, Bukarest 13.75, Praha 92, Ogrska 0.0435, Dunaj 440, Zagreb 54.75.
Uradna cena zlata 54.75.
Vojnoškodninske obveznice 66.20.

Naročalte in širite

„EDINOST“

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1135)

GOSTILNA v sredini mesta, pripravna za vipavsko in istarska vina, se da v najem. Naslov pri upravitelju. 1182

BABICA izkušena sprejema noseče. Via Chiorazzi št. 50, pritličje. 1183

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljši zdravilo proti žledčnim siskom in za rekonvalescenca. Štekljenica L 6.—. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Via Giuliani 42. 1173

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 116

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slati. Glykol je splošno in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellonovich, Trst Via Giuliani 42. 1137

KRONE

plačuje 765
vedno par cent. več kot drugi
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

AVTOMOBILSKA ZVEZA

IDRIJA-LOGATEC!

Vozi avto „HOTEL DIDIČ“
vsaki ponedeljek in vsako soboto zj. ob 7.30
Začne s 1. avgustom.

(820) Likar Filip, šofer, Idrija.

Krone po 2.40

zlato plačuje po višjih cenah